

Betænkning

over

I. forslag til lov om aktieselskaber og

II. forslag til lov om anpartsselskaber.

(Afgivet af erhvervsudvalget den 24. maj 1973).

Udvalget har i en række møder behandlet lovforslagene og har herunder haft 7 samråd med handelsministeren.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Assurandør-Societetet,
 Butikshandelens Fællesråd,
 Danmarks Rederiforening,
 Dansk Arbejdsgiverforening,
 Dansk Håndværks Kvinder,
 Dansk Revisorassistentforening,
 Dansk Revisor Union,
 Dansk VVS-Installatør Forening,
 Danske Bankers Fællesrepræsentation,
 Danske Dagblades Arbejdsgiverforening,
 Danske Dagblades Fællesrepræsentation,
 Danske Dagblades Ud giverforening
 Det store nordiske Telegraf-Selskab A/S,
 Det østasiatiske Kompagni A/S,
 Foreningen af registrerede Revisorer,
 Foreningen af statsautoriserede Revisorer,
 Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer,
 Grosserer-Societetet,
 Herring-Bladet v/Paul de Wolff,
 Håndværksrådet,
 Industrirådet,
 Price Waterhouse & Co. v/advokat Erik Münter,
 Provinshandelskammeret og
 Rederiet A. P. Møller.

Udvalget er enig med handelsministeren i, at det er ønskeligt at modernisere den selskabsretlige side af erhvervslovgivningen. Det har herved lagt vægt på, at der længe har været behov for en ny aktieselskabslov. For nogle selskaber vil det system, aktieselskabsloven forudser, føles byrdeful, hvorfor udvalget har ønsket samtidig at gennemføre en lov om anpartsselskaber, der sigter på at regulere forholdene for selskaber med en sluttet deltagerkreds.

Det har været fremført over for udvalget, at det ikke vil vare længe, før EF vedtager direktiver inden for selskabslovgivningen, der vil nødvendiggøre adskillige ændringer i national lovgivning, hvorfor man burde vente til deres gennemførelse. Handelsministeren har imidlertid over for udvalget oplyst, at det vil vare flere år, før noget direktiv kan forventes gennemført af Rådet, hvorfor den overvejende opfattelse i udvalget har været, at disse kommende direktiver ikke giver udvalget tilstrækkeligt grundlag for at udskyde en tiltrængt reform. I disse overvejelser er der også lagt vægt på, at den gældende lov ikke har en sådan teknisk udformning, at kommende direktiver vil kunne indarbejdes heri.

I øvrigt finder udvalget, at de to forslag til aktieselskabslov og anpartslov forbereder erhvervslivet, rådgivere og myndigheder til den retstilstand, som kommende direktiver vil indføre.

I det følgende redegør udvalget for sine overvejelser om de to lovforslag under ét, idet redegørelsen i øvrigt følger de to lovforslags fælles systematik.

I. Lovens områder.

1. Under hensyn til kommende direktiver og til, at det oprindelige forslag om kapitalstørrelse på 50.000 kr. som betingelse for at være omfattet af aktieselskabsloven næppe kan anses for en tilstrækkelig pristalsregulering af 1930-lovens kapitalkrav på 10.000 kr., foreslog udvalget, at kapitalstørrelsen hæves til 100.000 kr. Ministeren har stillet ændringsforslag nr. 1, 3, 22 og 23, der imødekommer dette.

Det bemærkes, at der ikke for erhvervslivet kan opstå urimelige ulemper, da mindre selskaber blot kan stiftes som eller omdannes til anpartsselskaber.

2. Endvidere har ministeren stillet nedenstående ændringsforslag nr. 2, hvorefter det præciseres, at aktieselskabsloven ikke omfatter selskaber, der i deres vedtægter bestemmer, at udbytte alene anvendes til velgørende eller almennyttige formål. For ikke at muliggøre en modsætnings slutning fra § 1, stk. 5, er en tilsvarende ændring foreslået i § 1, stk. 4.

II. Oplysninger på aktiebrev m. v.

1. Handelsministeren har over for udvalget oplyst, at når § 21, stk. 3, jfr. § 22, 3. pkt., i forslag til lov om aktieselskaber ikke gentager forbehold i 1930-lovens § 24 om, at reglerne om aktiebrevs indhold kun gælder aktier, udstedt efter lovens ikrafttræden, skyldes det, at en udtrykkelig regel herom er anset for overflødig. Det har således aldrig været tanken, at reglerne i §§ 21 og 22 skulle have tilbagevirkende kraft, jfr. herved også § 21, stk. 6, hvortil der henvises i § 22, og hvoraf fremgår, at ændringer „så vidt muligt“ skal påføres aktiebrevet.

2. For så vidt angår angivelse af løbenummer på interim-, tegningsrets- og delbeviser, har handelsministeren ved ændringsforslag nr. 4 og 5 til § 23 foreslået, at disse angivelser ikke skal være pligtmæssige.

Begrundelsen for disse ændringer er, at det fra bankside er oplyst, at såfremt man

ikke behøver at angive aktiernes løbenummer på interimbeviser, tegningsretsbeviser og delbeviser, vil dette lette arbejdet med udstedelsen af disse papirer i meget betydeligt omfang.

III. Aktiebogen.

Udvalget har ikke fundet, at aktieselskabslovsforlaget bestemmelse i § 26, stk. 2, om, at aktiebogen skulle være tilgængelig for offentligheden, var tilstrækkelig motiveret.

For at modvirke muligheden for uønskede spekulationer mod selskabet har udvalget anset det for hensigtsmæssigt alene at lade aktiebogen være tilgængelig for bestyrelsen, offentlige myndigheder og for en repræsentant for arbejdstagerne i de selskaber, hvor arbejdstageren ikke gennem deres valgte bestyrelsesmedlem har mulighed for at have indseende med, hvem der er aktionær.

Handelsministeren har stillet og udvalget tiltrådt nedenstående ændringsforslag nr. 6 og 27 til aktieselskabsloven og nr. 1 og 18 til anpartsselskabsloven.

IV. Fortegningsret.

Under et samråd har udvalget drøftet med handelsministeren, om bestemmelsen i § 30, stk. 3, 1. pkt., i aktieselskabslovsforlaget og § 19, stk. 2, 1. pkt., i anpartsselskabsloven indeholder en tilstrækkelig beskyttelse for et mindretal.

Ministeren mente, at bestemmelsen må antages at give mindretallet tilstrækkelig beskyttelse. Den indebærer, at afvigelse fra den ligelige fortegningsret kun kan ske med $\frac{2}{3}$ af såvel de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede kapital samt i øvrigt under iagttagelse af de forskrifter, vedtægterne bestemmer for vedtægtsændringer. Deltagernes fortegningsret er således ingen individualret, til hvis fravigelse der kræves samtykke fra samtlige, men såvel bestemmelsen i § 79, stk. 3, som i § 80 i aktieselskabsloven og de tilsvarende bestemmelser i anpartsselskabslovens §§ 60 og 61 vil efter omstændighederne kunne finde anvendelse, såfremt alene enkeltes fortegningsret fratages dem eller begrænses. I vedtægterne kan optages en bestemmelse om, at der til afvigelser

fra den vedtægtsbestemte fortegningsret kræves samtykke fra samtlige de aktionærer, hvis fortegningsret berøres.

Udbydes de nye aktier eller anparter til udenforstående til favørkurs, udkræves samtykke fra samtlige deltagere.

Dette skyldes, at der netop i favørkursen ligger en skjult udlodning af samme type som ved fondsaktieemission, og det ville derfor være i strid med princippet om, at fondsaktier og andre udlodninger tilkommer deltagerne, jfr. aktieselskabslovens §§ 39 og 109 og anpartsselskabslovens §§ 24 og 79, og at generalforsamlingen ikke uden enstemmighed kan udlodde udbytte og andre tilsvarende fordele til andre end deltagerne, bortset fra rimelige gaver, jfr. aktieselskabslovens § 79, stk. 1, nr. 1, og § 114 og de tilsvarende bestemmelser i anpartsselskabslovens § 60, stk. 1, nr. 1, og § 83. Også efter gældende ret antages, at ved udbydelse af aktier til favørkurs har aktionærerne fortegningsret, som kun kan fratages dem med deres samtykke.

V. *Egne aktier.*

Fra en række erhvervsorganisationer har udvalget modtaget indvendinger imod aktieselskabslovforslagets forbud i § 48 mod erhvervelse af egne aktier.

Under et samråd med ministeren har man fundet, at der kan være behov for erhvervelse af sådanne, navnlig for at kunne imødegå spekulation mod selskabsinteresser. Med udgangspunkt i den gældende lovs § 39 foreslås derfor, at selskaberne får ret til at erhverve egne aktier i et vist omfang. Herom henvises i det hele til ændringsforslag nr. 7, 8, 19 og 24 til §§ 44, 48, 105 og 167.

En tilsvarende ændring i anpartsselskabsloven anses ikke nødvendig på grund af disse selskabers lukkede karakter og på grund af, at disse ikke kan noteres på børsen.

Udvalget er enig med handelsministeren i, at det er ønskeligt, at et aktieselskab kan overlade aktier til arbejdstagerne, men dette må ske på en fuldt forsvarlig måde i relation til aktionærer og kreditorer. De rette måder at give arbejdstagerne aktier i selskabet på er derfor ikke opkøb af egne aktier, men udstedelse af fondsaktier til

arbejdstagerne eller forhøjelse af aktiekapitalen ved sædvanlig aktieudstedelse, hvor de nye aktier tegnes af selskabets arbejdstagere.

VI. *Selskabets ledelse.*

1. Ifølge aktieselskabslovforslagets § 49, stk. 2, 4. pkt., kan vedtægterne gyldigt tillægge offentlige myndigheder eller andre ret til at udpege et eller flere medlemmer af bestyrelsen, men stk. 5 foreskriver dog, at flertallet af bestyrelsens medlemmer skal vælges af generalforsamlingen.

Fra flere sider er udvalget blevet gjort opmærksom på, at denne bestemmelse kan få alvorlige konsekvenser for den fortsatte bevarelse af dansk ledelse i visse firmaer. Handelsministeren har efter samråd med udvalget stillet ændringsforslag nr. 25, hvorefter de den 1. juli anmeldte vedtægtsbestemmelser bevarer deres gyldighed uanset bestemmelsen.

2. a. Udvalget har endvidere drøftet lovforslagenes regler om de af arbejdstagerne valgte medlemmer af bestyrelsen. Udvalget er enig i, at disse har nøjagtig samme rettigheder og pligter som alle andre bestyrelsesmedlemmer, f. eks. samme tavshedspligt, samme strafansvar og samme erstatningsansvar, og er undergivet de almindelige inhabilitetsregler.

b. Man har drøftet, om der skulle indføres en minoritetsbeskyttelse således, at forskellige grupper arbejdstagere altid var sikret repræsentation, hvor den mindste gruppe udgør en minimumsbrøkdel på 20 pct. af det samlede antal arbejdstagere.

Ministeren har oplyst, at således som reglerne i aktieselskabslovforslagets § 177, stk. 2, og anpartsselskabslovforslagets § 136, stk. 2, er affattet, vil en gruppe arbejdstagere, der udgør én mere end en tredjedel af samtlige arbejdstagere, altid have mulighed for at vælge ét medlem af bestyrelsen.

Udvalget finder denne minoritetsbeskyttelse rimelig.

c. Ministeren har efter udvalgets anmodning ved ændringsforslag nr. 9 til aktieselskabslovforslaget og nr. 3 til anpartsselskabslovforslaget foreslået, at det som valgbarhedsbetingelse kræves, at arbejdstageren har været ansat hele det sidste år før valget.

d. I øvrigt har handelsministeren oplyst, at udarbejdelsen af den fornødne bekendtgørelse i henhold til aktieselskabslovforslagets § 178 og anpartsselskabslovforslagets § 137 vil ske efter forhandling med de berørte organisationer, herunder arbejdsmarkedets organisationer. Denne vil bl. a. indeholde regler om gennemførelsen af arbejdstagernes valg af bestyrelsesmedlemmer, hvor der vil blive indsat frister for afholdelse af sådanne valg efter samme principper som for indkaldelse til ekstraordinær generalforsamling.

I denne forbindelse har ministeren bekræftet, at § 50, stk. 2, 1. pkt., i aktieselskabslovforslaget og § 33, stk. 2, 1. pkt., i anpartsselskabslovforslaget medfører, at såfremt et bestyrelsesmedlem i valgperioden afsættes af den, som har valgt eller udpeget ham, indtræder suppleanten automatisk i hans sted, således at de øvrige bestyrelsesmedlemmer i denne situation ikke er berettigede til at foranledige valg af nyt medlem for det afgående medlems resterende valgperiode.

e. Udvalget forudsætter, at der indføres samme beskyttelse for de af arbejdstagere valgte bestyrelsesmedlemmer, som gælder for tillidsrepræsentanter.

3. Under udvalgets drøftelse af det i aktieselskabslovforslagets § 56, stk. 1, indeholdte forbud mod at vælge en direktør til formand for bestyrelsen har ministeren bekræftet, at efter § 168, stk. 2, i aktieselskabslovforslaget kan direktører, der ved lovens ikrafttræden er medlem af bestyrelsen, også ud over valgperioden bevare hvervet, og at det samme gælder hvervet som formand for bestyrelsen.

4. Udvalget har fundet det ønskeligt, at der, ligesom i den gældende lovs § 47, foreskrives en pligt for bestyrelsen til at fastsætte en forretningsorden. Handelsministeren har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 11 til aktieselskabslovforslaget og nr. 4 til anpartsselskabslovforslaget.

5. Udvalget har med handelsministeren drøftet forståelsen af aktieselskabslovforslagets § 57, stk. 1, 2. pkt., hvorefter beslutning ikke må træffes, „uden at så vidt muligt samtlige bestyrelsesmedlemmer har haft adgang til at deltage i sagens behandling“. Handelsministeren har hertil oplyst, at kra-

vet i § 57, stk. 1, 2. pkt., indebærer, at samtlige bestyrelsesmedlemmer skal være indkaldt med behørigt og ensartet varsel. Dette varsel kan dog afhænge af omstændighederne i de enkelte tilfælde, herunder af nødvendigheden af en hurtigt truffet beslutning. Bestemmelsen må betragtes som en ordensforskrift, hvis tilsidesættelse ikke kan påberåbes om ugyldighedsgrund over for tredje-mand, jfr. § 61.

Ligeledes har udvalget udbedt sig en præcisering af, hvornår et medlem af bestyrelsen har forfald i relation til aktieselskabslovforslagets § 57, stk. 1, 3. pkt., og anpartsselskabslovforslagets § 39, stk. 1, 2. pkt. Handelsministeren har hertil oplyst, at suppleanterne træder i bestyrelsesmedlemmernes sted først og fremmest i tilfælde af varigt forfald. Men også i tilfælde af et bestyrelsesmedlems midlertidige fravær må suppleanten indtræde som medlem af bestyrelsen. Regler herom vil det være praktisk at optage i vedtægterne eller bestyrelsens forretningsorden. Om der foreligger forfald eller ikke, er et spørgsmål, som de øvrige bestyrelsesmedlemmer har ansvaret for afgørelsen af. Har det pågældende bestyrelsesmedlem ikke anmeldt forfald for en bestemt periode eller indtil videre, må der ved afgørelsen lægges vægt dels på sagens uopsættelighed og dels på muligheden for at få forbindelse med det fraværende bestyrelsesmedlem.

VII. Kravene om kvalificeret flertal til visse beslutninger.

1. Fra erhvervsorganisationernes side har man ment, at bestemmelsen i aktieselskabslovforslagets § 79, stk. 1, nr. 1, og anpartsselskabslovforslagets § 60, stk. 1, nr. 1, vil hindre en udbyttedelingsordning. Ministeren har hertil anført, at disse bestemmelser må ses i sammenhæng med lovforslagenes kapitel 13, hvorefter det er generalforsamlingen, der har kompetence til at råde over årets overskud. Efter lovforslagene er dette punkt anset for at være så væsentligt, at beføjelsen kun kan indskrænkes ved enstemmighed.

Dette er ikke ensbetydende med, at der ikke uden enstemmighed kan gives arbejdstagerne eller en fond til fordel for disse en andel af årets overskud. Dette kan efter aktieselskabslovforslagets § 114 og anpartsselskabslovforslagets § 83 besluttes med almindelig stemmeflerhed. Netop til sådanne

formål må det antages, at generalforsamlingen har en ret omfattende dispositionsfrihed. Endvidere skal det nævnes, at generalforsamlingen med den almindelige vedtægtsændringsmajoritet kan tillægge arbejdstagerne fortegningsret ved en udvidelse af aktiekapitalen, jfr. § 30, stk. 3.

Endelig henleder ministeren opmærksomheden på, at det i bemærkningerne til aktieselskabslovsforslagets § 114 anføres, at sociale foranstaltninger til fordel for arbejdstagerne falder helt uden for gavebegrebet i aktieselskabslovsforslagets § 114 og anpartsselskabslovsforslagets § 83, dvs. at overføres til sådanne formål i det omfang, det i øvrigt er forsvarligt, kan ske, uden at man behøver at afvente en generalforsamlingsbeslutning.

2. Udvalget har endvidere fundet det urimeligt, at en lille minoritet kan modsætte sig beslutninger om vedtægtsændringer, der har til formål at konsolidere selskabet ved at foreskrive, at en del af selskabets overskud skal henlægges i stedet for at udloddes til deltagerne. I overensstemmelse med udvalgets anmodning har handelsministeren derfor stillet forslag om, at kravet i aktieselskabslovsforslagets § 79, stk. 2 (ændringsforslag nr. 12) og anpartsselskabslovsforslagets § 60, stk. 2 (ændringsforslag nr. 6), om et flertal på ni tiendedele til disse beslutninger ændres til et flertal på tre fjerdedele.

VIII. Revision.

1. I aktieselskabslovsforslagets § 84, stk. 1, 1. pkt., og i anpartsselskabslovsforslagets § 65, stk. 1, var det foreslået, at hvis et selskabs aktiver efter det senest godkendte årsregnskab oversteg 2 mill. kr., skal mindst en af de på generalforsamlingen valgte revisorer være statsautoriseret.

Efter udvalgets ønske har handelsministeren foreslået, at disse bestemmelser helt udgår, se ændringsforslag nr. 14 til aktieselskabslovsforslaget og nr. 8, 10 og 11 til anpartsselskabslovsforslaget.

2. Vedrørende spørgsmålet om, hvilke opgaver revisor har efter aktieselskabslovsforslaget, har handelsministeren under samråd med udvalget oplyst følgende: Efter 1930-lovens § 54, stk. 1, skal revisor revidere selska-

bets bogføring og påse, at årsregnskabet er rigtigt. Hvilke undersøgelser revisor herved nærmere skal foretage, må afgøres i overensstemmelse med princippet om god revisions-skik. Denne standard foreslås nu lovfæstet i forslagens § 88, stk. 1. Efter gældende retsopfattelse skal revisor ikke vurdere hensigtsmæssigheden af ledelsens forretningsmæssige dispositioner, den såkaldte forvaltningsrevision. Dette er heller ikke tilfældet efter lovforslaget, hvilket fremgår klart af bemærkningerne til § 88 og til § 33, stk. 2. Rammen for revisors virksomhed angives ved henvisningen til „god revisions-skik og *herunder* foretage en kritisk gennemgang . . .“. Lovforslaget indeholder således en henvisning til de normer, som anerkendes af dygtige og samvittighedsfulde revisorer, jfr. herved også forslagens § 83, stk. 2. „God revisions-skik“ indebærer ikke foretagelse af forvaltningsrevision, og der er ikke i forslaget holdpunkter for at ændre denne tilstand.

3. I anledning af en række henvendelser fra Foreningen af statsautoriserede Revisorer vedrørende omfanget af revisors pligter har handelsministeren over for udvalget bl. a. fremhævet følgende:

a. Efter aktieselskabslovsforslagets § 88, jfr. § 96, og anpartsselskabslovsforslagets § 77 omfatter det regnskab, som revisor skal revidere, en årsberetning. Pligten til at revidere denne omfatter dog alene de oplysninger, der udkræves efter aktieselskabslovsforslagets § 106, jfr. anpartsselskabslovsforslagets § 77, og princippet om god revisions-skik i aktieselskabslovsforslagets § 88 og anpartsselskabslovsforslagets § 69.

b. Efter aktieselskabslovsforslagets § 90 og anpartsselskabslovsforslagets § 71 skal revisor anføre, hvis generalforsamlingen efter hans mening ikke bør godkende årsregnskabet. Begrundelsen for denne bestemmelse er, at der må være tilfælde, hvor det for revisor står helt klart, at regnskabet er ulovligt og derfor ikke kan godkendes, og i så fald må det være hans pligt at meddele dette. En af revisors opgaver er at beskytte aktionærerne, og derfor bør der gives ham sådan beføjelse, for at aktionærerne lettere på forhånd kan tage stilling til årsregnskabet. Den fornødne begrænsning af omfanget af revisors pligt på dette punkt følger af, at revisors

arbejde ikke strækker sig ud over, hvad princippet om god revisionsskik medfører.

c. En tilsvarende begrænsning i revisors pligter må indfortolkes i aktieselskabslovforslagets § 91, stk. 3, og anpartsselskabslovforslagets § 72, stk. 1, hvorefter revisor skal fremdrage ledelsens ansvarspådragende forhold.

Bestemmelsen forudsætter alene, at i det omfang, hvor revisor mener at kunne konstatere et uretmæssigt forhold, bør han gøre bemærkninger herom, og specielt for så vidt angår erstatningsansvaret, gælder, at et sådant erstatningsansvar med rimelighed kan forlanges nævnt af revisor, da der jo her er tale om en fordring, som selskabet, dets kreditorer eller aktionærer måtte have. Hverken efter lovtæksten eller i bemærkningerne til lovforslaget ligger noget ønske om at ville udstrække revisors pligt ud over, hvad der med rimelighed kan forventes af aktieselskabers revisorer, når deres uddannelse tages i betragtning. Revisors pligt til at fremdrage sådanne oplysninger går således ikke ud over, hvad der følger af almindelige regler om erstatningsansvar for uforvarlig adfærd, jfr. aktieselskabslovforslagets § 141, stk. 1, og anpartsselskabslovforslagets § 111, stk. 1.

d. Handelsministeren har over for udvalget redegjort for baggrunden for bestemmelsen i aktieselskabslovforslagets § 33, stk. 2, hvorefter revisor skal udtale sig om konverteringens forsvarlighed, jfr. her aktielovskommissionens betænkning nr. 362 af 1964, side 100-101, der redegør for baggrunden herfor. Ministeren har fremhævet, at ej heller på dette punkt strækker revisors pligt ud over, hvad der følger af god revisionsskik, og at bestyrelsen har et selvstændigt ansvar for konverteringens forsvarlighed, jfr. henvisningen til § 6 i § 33, stk. 1, sammenholdt med § 140. Revisors udtalelse om konverteringens forsvarlighed skal efter § 33, stk. 2, slutte sig til bestyrelsens.

4. For at sikre sig, at ingen af bestyrelsens medlemmer kan unddrage sig ansvaret for de forhold, som kan konstateres ved læsning af revisionsprotokollen, har udvalget anmodet handelsministeren om at stille nedenstående ændringsforslag nr. 16 til aktieselskabslovforslagets § 92 og nr. 12 til § 73 i anpartsselskabslovforslaget.

IX. Granskningsinstituttet.

Udvalget finder, at den minoritetsbeskyttelse, som ministeren havde foreslået, og hvorefter aktionærer, der repræsenterer mindst 10 pct. af aktiekapitalen, kan anmode skifteretten om at udnævne granskningsmænd, var for omfattende, når henses til den skade, der herved kan forvoldes selskabet ved, at en lille minoritet i spekulationsøjemed begærer granskning.

Ministeren har efter samråd med udvalget stillet nedenstående ændringsforslag nr. 17, hvorefter krav om udpegning af granskningsmænd kræver tilslutning af aktionærer, der repræsenterer 25 pct. af aktiekapitalen.

Gennem denne ændring og gennem reglerne i lovforslagene om, at beslutning om granskning træffes af skifteretten, hvis afgørelse er genstand for kære til landsretten, mener udvalget at have skabt sikkerhed mod eventuel misbrug af granskningsinstituttet.

For at give skifteretten det bedst mulige grundlag for at skønne over begæringens berettigelse har handelsministeren stillet ændringsforslag nr. 18 til aktieselskabslovforslaget og nr. 13 til anpartsselskabslovforslaget, hvorefter skifteretten tillige skal give selskabets revisor adgang til at udtale, sig inden beslutning træffes.

X. Regnskabskrav.

1. På foranledning af udvalget har handelsministeren draget omsorg for, at der vil blive udarbejdet en oversigt over de regnskabskrav, der er indeholdt i skattelovgivningen, sammenholdt med de krav, aktieselskabslovforslaget indeholder.

Handelsministeren har i denne forbindelse påpeget, at når regnskabskravene i dag er forskellige i de pågældende love, er dette bl. a. en følge af, at disse forfølger forskellige formål. Aktieselskabslovens bestemmelser tilsigter som led i den almindelige oplysning om selskabernes forhold at angive disses økonomiske stilling ud fra betragtninger om en forsigtig og forsvarlig værdiansættelse. Skattelovgivningens regnskabskrav har fiskalt sigte, hvortil kommer, at denne lovgivning i tidens løb har fået en væsentligt konjunkturpolitisk islæt, der bl. a. er kommet til udtryk i særlige afskrivningsregler.

2. Det har været overvejet i anpartsselskabslovsforslagets § 78 at anvende et andet kriterium end aktivmassen for, hvornår fuld regnskabsoffentlighed skal indtræde, men handelsministeren har påpeget, at kriterier som omsætningsaktivernes værdi eller aktiekapitalens størrelse vil være mindre velegnede, fordi disse ikke giver et træffende udtryk for et selskabs samfundsøkonomiske betydning.

XI. Likvidation.

Udvalget har overvejet, om reglerne om likvidation frembyder de fornødne garantier mod misbrug i forbindelse med bagmandsvirksomhed.

Lovforslagene indeholder udførlige regler om likvidation og medfører navnlig, at såfremt selskabet er insolvent, får en af skifteretten udnævnt likvidator afgørende indflydelse på boets behandling, mens aktionærerne mister enhver indflydelse.

For yderligere at effektivisere beskyttelsen af minoritetsaktionærer og kreditorer har handelsministeren ved ændringsforslag nr. 21 til aktieselskabslovsforslaget og nr. 14 i anpartsselskabslovsforslaget foreslået en pligt til for likvidator at indberette til aktieselskabsregisteret og eventuelt skifteretten om baggrunden for likvidationen m. m. Herved undgår man, at opløsning ved likvidation foretrækkes fremfor konkurs for at undgå den indberetningspligt, som konkurslovens § 79 pålægger kurator. Det bemærkes, at det for at gøre reglen så effektiv som muligt ikke overlades til likvidator at skønne, om der er behov for en indberetningspligt, idet reglen er helt generel, ligesom tilfældet er i konkurslovens § 79. Reglen omfatter også likvidation af solvente selskaber, idet der af hensyn til visse transaktioner også vil kunne være behov for en sådan kontrol her.

Et *mindretal* (socialistisk folkeparti) stiller ændringsforslag nr. 10 i aktieselskabslovsforslaget og nr. 2 i anpartsselskabslovsforslaget, der tilsigter at skaffe arbejdstagerne direkte repræsentation i de større selskabers direktion.

Mindretallet ønsker at tilføje, at de foreliggende forslag vel betegner et betydeligt fremskridt, men at der fortsat må foregå en yderligere revision af lovgivningen, navnlig således, at lønmodtagernes indflydelse for-

ges væsentligt og udstrækkes til alle virksomhedsformer, og således, at offentlighedens indsigt i selskabernes forhold sikres på en langt bedre måde end efter de foreliggende forslag.

Mindretallet vil nærmere uddybe disse synspunkter ved lovsforslagets 2. behandling.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovsforslagene til *vedtagelse* med de af handelsministeren stillede ændringsforslag.

Mindretallet (socialistisk folkeparti) indstiller lovsforslaget til *vedtagelse* med de af handelsministeren stillede ændringsforslag og de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

til

I. forslag til lov om aktieselskaber.

Af *handelsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) I stk. 3 ændres „50.000“ til: „100.000“

2) *Stk. 4 og 5* udgår og erstattes af:

„*Stk. 4.* Loven finder ikke anvendelse på selskaber, som gennem medlemmernes deltagelse i virksomheden som aftagere, leverandører eller på anden lignende måde har til for mål at virke til fremme af medlemmernes fælles interesse, såfremt vedtægterne bestemmer, at udbyttet — bortset fra normal forrentning af den indskudte kapital — alene anvendes til fordeling blandt medlemmerne i forhold til deres andel i omsætningen, og at formuen ved selskabets opløsning — efter tilbagebetaling af den indskudte kapital — fordeles på samme måde.

Stk. 5. Loven omfatter ikke selskaber, hvis vedtægter bestemmer, at udbyttet — bortset fra normal forrentning af den indskudte kapital — alene anvendes til velgørende eller almennyttige formål, og at formuen ved selskabets opløsning — efter tilbagebetaling af kapitalen — udelukkende anvendes til velgørende eller almennyttige formål.“

Til § 11.

3) I stk. 2 ændres „50.000“ til: „100.000“.

Til § 23.

4) *Stk. 1*, 4. pkt., affattes således: „I øvrigt finder reglerne i §§ 21 og 22 tilsvarende anvendelse, dog at opgivelse af aktiernes løbenummer kan undlades.“

5) *Stk. 2*, 1. pkt., udgår og erstattes af: „Kuponer og de i § 31 omhandlede tegningsretsbeviser og delbeviser skal angive selskabets navn og aktiekasse. Kuponer skal tillige angive løbenummer på den eller de aktier, hvortil de hører.“

Til § 26.

6) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2*. Aktiebogen skal på selskabets kontor være tilgængelig for offentlige myndigheder. I selskaber, hvor arbejdstagerne ikke har valgt bestyrelsesmedlemmer i henhold til § 49, stk. 2, skal aktiebogen tillige være tilgængelig for en repræsentant for arbejdstagerne.“

Til § 44.

7) I stk. 1 ændres „48, stk. 2“ til: „48, stk. 4“.

Til § 48.

8) Paragraffen affattes således:

„§ 48. Et aktieselskab må ikke mod vederlag til eje eller pant erhverve egne aktier, såfremt den pålydende værdi af selskabets og dets datterselskabers samlede beholdning af aktier i selskabet overstiger eller som følge af erhvervelsen vil overstige 10 pct. af den tegnede aktiekapital.“

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på et datterselskabs erhvervelse til eje eller pant af moderselskabets aktier mod vederlag.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 er ikke til hinder for, at aktier erhverves:

1. ved overtagelse af bestående erhvervsvirksomhed ved fusion eller på anden måde,
2. som led i nedsættelse af aktiekapitalen i overensstemmelse med lovens kapitel 7,
3. til opfyldelse af en selskabet påhvilende indløsningspligt efter §§ 136 og 172 eller
4. ved køb på tvangsauktion, der finder

sted til fyldestgørelse af en selskabets tilkommende fordring.

Stk. 4. Aktier, som er erhvervet i henhold til stk. 3, skal afhændes, så snart det kan ske uden skade for selskabet. Såfremt afhændelsen ikke er sket inden 2 år efter erhvervelsen, skal aktierne annulleres i forbindelse med en tilsvarende nedsættelse af aktiekapitalen.

Stk. 5. Aftale i strid med bestemmelserne i stk. 1-3 er ugyldige. Ugyldigheden kan dog ikke gøres gældende mod en overdrager, som ikke havde eller burde have kundskab om, at aftalen var ugyldig.

Stk. 6. Aktier, der ikke er fuldt indbetalt, kan ikke erhverves i medfør af bestemmelserne i stk. 1, 2 og 3, nr. 4.

Stk. 7. Den bankerne efter bankloven tilkommende adgang til at erhverve og belåne egne aktier berøres ikke af denne lov.“

Til § 49.

9) *Stk. 3*, 1. pkt., affattes således:

„De bestyrelsesmedlemmer, der vælges af arbejdstagerne, udpeges for to år ad gangen blandt de arbejdstagere, der i hele det sidste år før valget har været ansat i selskabet.“

Til § 51.

Af et *mindretal* (Poul Dam og Frandsen):

10) Efter stk. 2 indsættes som nyt stk. 3:

„*Stk. 3*. Såfremt direktionen består af tre eller flere medlemmer, ansættes en af direktørerne efter indstilling fra de i selskabet beskæftigede arbejdstagere.“

Af *handelsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 56.

11) Efter stk. 3 tilføjes som nyt stykke:

„*Stk. 4*. Bestyrelsen skal ved en forretningsorden træffe nærmere bestemmelser om udførelsen af sit hverv.“

Til § 79.

12) I *stk. 2* ændres ordene „ni tiendedele“ til: „tre fjerdedele“.

Til § 82.

13) I stk. 1 indsættes om nyt 2. pkt.:

„Revisor vælges enten for et bestemt åremål eller på ubestemt tid.“

Til § 84.

14) I *stk. 1* udgår 1. punktum.

Til § 85.

15) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2.* Til revisor i et datterselskab må ikke vælges nogen, som efter *stk. 1* ikke kan vælges til revisor i moderselskabet.“

Til § 92.

16) 2. punktum affattes således:

„Protokollen forelægges i ethvert bestyrelsesmøde, og enhver protokolltilførsel underskrives af samtlige bestyrelsesmedlemmer.“

Til § 95.

17) I *stk. 2*, 1. pkt., ændres „10“ til: „25“.

18) *Stk. 2*, 2. pkt., affattes således:

„Skifteretten skal give selskabets ledelse og revisor og i givet fald den, hvis forhold anmodningen omfatter, adgang til at udtale sig, før den træffer sin afgørelse.“

Til § 105.

19) Efter nr. 14 tilføjes som nyt nr.:

„15. Har selskabet i løbet af regnskabsåret erhvervet egne aktier eller aktier i moderselskabet i henhold til § 48, *stk. 1* eller 2, skal der gives oplysning om den pålydende værdi af disse aktier, om, hvor stor en procentdel af den samlede aktiekapital de udgør, samt om købesummens størrelse.“

Til § 111.

20) I *stk. 3* affattes nr. 2 således:

„fondsaktieemission, medmindre selskabet har et udækket underskud.“

Til § 121.

21) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 2.* Inden 14 dage efter, at det i *stk. 1* omhandlede regnskab foreligger, skal likvidatorerne til aktieselskabsregisteret afgive en redegørelse for de vigtigste årsager til likvidationen, om forretningens gang i de sidste år før likvidationen og om omstændigheder, som i øvrigt kommer i betragtning ved bedømmelsen af, om der er grund til at påbegynde undersøgelse med henblik på strafforfølgning. Såfremt selskabet likvideres som

insolvent, skal redegørelse tillige sendes til skifteretten.“

Til § 124.

22) I *stk. 1* ændres „50.000“ til: „100.000“

Til § 164.

23) I *stk. 1*, nr. 1, ændres „50.000“ til: „100.000“.

Til § 167.

24) § 167 affattes således:

„§ 167. Har et aktieselskab før lovens ikrafttræden erhvervet egne aktier, eller har et datterselskab før lovens ikrafttræden erhvervet aktier i moderselskabet, og overstiger beholdningen heraf det efter § 48, *stk. 1-3*, tilladte, skal den overskydende beholdning afvikles i overensstemmelse med bestemmelserne i § 48, *stk. 4*, dog at fristen regnes fra lovens ikrafttræden.“

Til § 168.

25) Som nyt *stk. 5* indsættes:

„*Stk. 5.* Uanset bestemmelsen i § 49, *stk. 2*, 5. pkt., bevarer de inden 1. juli 1973 registrerede vedtægtsbestemmelser deres gyldighed.“

Til § 175.

26) Som nyt *stk. 2* indsættes:

„*Stk. 2.* I lov nr. 332 af 5. december 1958 om visse finansieringsinstitutter indsættes i § 1 som nyt nr. 4:

„4) Uanset bestemmelsen i § 59, *stk. 2*, 2. pkt., i lov om aktieselskaber kan bestyrelsens og direktionens medlemmer være medlemmer af repræsentantskabet.“

Til § 178.

27) Som nyt *stk. 2* indsættes:

„*Stk. 2.* Handelsministeren fastsætter endvidere regler til gennemførelse af § 26, *stk. 2*, 2. pkt.“

B e m æ r k n i n g e r.

Til nr. 10.

Ved ændringsforslaget imødekommes de bl. a. af LO fremsatte ønsker om lønmodtagerrepræsentation i selskabernes direktion.

Til nr. 13, 15 og 20.

Ændringsforslagene tilsigter alene at klar-
gøre lovteksten.

Til nr. 26.

Begrundelsen herfor er, at i banker kan direktører og bestyrelsesmedlemmer være medlemmer af repræsentantskabet, jfr. forslagens § 59, stk. 5. Da den finansieringsvirksomhed, der udøves af institutter, der omfattes af lov nr. 332 af 5. december 1958 om visse finansieringsinstitutter, i mange henseender kan sidestilles med den af bankerne udøvede, finder man det rimeligt, at handelsministeren får hjemmel til at tillade, at direktører og bestyrelsesmedlemmer i sådanne finansieringsinstitutter kan være medlemmer af repræsentantskabet. Det tilføjes, at for nærværende vil en sådan tilladelse kun være aktuel for så vidt angår A/S Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk.

II. Forslag til lov om anpartsselskaber.

Af *handelsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 16.

1) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2.* Fortegnelsen over anpartshaverne skal være tilgængelig for enhver anpartshaver og for offentlige myndigheder på selskabets kontor. I selskaber, hvor arbejdstagerne ikke har valgt bestyrelsesmedlemmer i henhold til § 32, stk. 1, skal fortegnelsen tillige være tilgængelig for en repræsentant for arbejdstagerne.“

Til § 31.

Af et *mindretal* (Poul Dam og Frandsen):

2) Efter *stk. 4* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 5.* Såfremt direktionen består af tre eller flere medlemmer, ansættes en af direktørerne efter indstilling fra de i selskabet beskæftigede arbejdstagere.“

Af *handelsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 32.

3) *Stk. 2, 1. pkt.*, affattes således:

„De bestyrelsesmedlemmer, der vælges af arbejdstagerne, udpeges for to år ad gangen blandt de arbejdstagere, der i hele det sidste år før valget har været ansat i selskabet.“

Til § 38.

4) Efter *stk. 3* indsættes som nyt stykke:
„*Stk. 4.* Bestyrelsen skal ved en forretningsorden træffe nærmere bestemmelser om udførelsen af sit hverv.“

Til § 47.

5) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:
„*Stk. 2.* Fuldmægtigen skal fremlægge skriftlig og dateret fuldmagt. Denne kan ikke gives for længere tid end ét år.“

Til § 60.

6) I *stk. 2* ændres ordene „ni tiendedele“ til: „tre fjerdedele“.

Til § 63.

7) I *stk. 1* indsættes som nyt 2. pkt.:
„Revisor vælges enten for et bestemt åremål eller på ubestemt tid.“

Til § 65.

8) Paragraffen affattes således:

„§ 65. Anpartshavere, der ejer en fjerdedel af indskudskapitalen, kan på en generalforsamling, hvor der skal vælges revisor, kræve, at der vælges en registreret eller en statsautoriseret revisor.“

Til § 66.

9) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2.* Til revisor i et datterselskab må ikke vælges nogen, som efter *stk. 1* ikke kan vælges til revisor i moderselskabet.“

Til § 68.

10) I *stk. 1* udgår „§ 65, stk. 1“.

11) *Stk. 2, 1. pkt.*, affattes således:

„Har generalforsamlingen ikke efterkommet et krav om valg af en registreret eller statsautoriseret revisor i henhold til § 65, skal overregistrator udnævne en sådan revisor, når begæring herom fremsættes af en anpartshaver.“

Til § 73.

12) 2. pkt. affattes således:

„Protokollen forelægges i ethvert bestyrelsesmøde, og enhver protokoltilførsel underskrives af samtlige bestyrelsesmedlemmer.“

Til § 76.

13) *Stk. 2, 2. pkt.*, affattes således:

„Skifteretten skal give selskabets ledelse og revisor og i givet fald den, hvis forhold anmodningen omfatter, adgang til at udtale sig, før den træffer sin afgørelse.“

Til § 90.

14) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 2.* Inden 14 dage efter, at det i stk. 1 omhandlede regnskab foreligger, skal likvidatorerne til aktieselskabsregisteret afgive en redegørelse for de vigtigste årsager til likvidationen, om forretningens gang i de sidste år før likvidationen og om omstændigheder, som i øvrigt kommer i betragtning ved bedømmelsen af, om der er grund til at påbegynde undersøgelse med henblik på strafforfølgning. Såfremt selskabet likvideres som insolvent, skal redegørelsen tillige sendes til skifteretten.“

Til § 128.

15) I *stk. 1* ændres „§§ 78 og 121, stk. 5“ til: „§ 78“.

Til § 129.

16) I *stk. 2* udgår ordene „med granskning efter § 76 og“.

Til § 134.

17) I *stk. 1* ændres „§ 90“ til: „§ 89“.

Til § 137.

18) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 2.* Handelsministeren fastsætter endvidere regler til gennemførelse af § 16, stk. 2, 2. pkt.“

B e m æ r k n i n g e r.

Til nr. 2.

Ved ændringsforslaget imødekommes de bl. a. af LO fremsatte ønsker om lønmodtagerrepræsentation i selskabernes direktion.

Til nr. 5.

For at afskære tvivl på generalforsamlingen om, hvorvidt en person møder som fuldmægtig for en anpartshaver, har handelsministeren efter udvalgets anmodning foreslået bestemmelsen i aktieselskabslovforslagets § 66, stk. 2, overført til anpartslovforslaget.

Til nr. 7, 9, 15, 16 og 17.

Ændringerne er udelukkende af teknisk, redaktionel karakter.

K. J. Mortensen,
formand.

Erenbjerg.

Lysholt Hansen.

Horn.

Lone Nielsen,
næstformand.

Poul Nielson.

Axel Ivan Pedersen.

Frandsen.

Poul Dam.

Mads Eg Damgaard.

Hans Kjær.

Knud Thomsen.

Per Federspiel.

Jens Peter Jensen.

Lennart Larson.

Dagmar Andreassen.

Nordqvist.